

**ARABAKO LURRALDE HISTORIKOKO ONURA
PUBLIKOKO MENDIEN KATALOGOA EGUNERATZEKO
PROPOSAMENA, ETXABARRI KUARTANGOKO, URBINA
EZAKO ETA ZUHATZU KUARTANGOKO
ADMINISTRAZIO BATZARRAREN JABETZAKO
MENDIEI DAGOKIENEZ, KUARTANGOKO UDAL
MUGARTEAN.**

DOKUMENTUAREN BERTSIOEN KONTROLA

ZK.	DATA	ALDAKETA
00	2026-04-24	Eguneratzeko proposamenaren memoriaren zirriborroa, hasierako bilera batean, Etxabarri Kuartangoko, Urbina Ezako eta Zuhatzu Kuartangoko administrazio batzarrei aurkeztua,
01	2026-06-11	Hasierako zirriborroa aztertu ondoko zuzenketak.

MEMORIAREN SARRERA

Mendi Zerbitzua, Nekazaritza Saileko basoen arloko organoa den aldetik, Arabako Lurralde Historikoko Onura Publikoko Mendien Katalogoan (aurrerantzean, OPMK) jasota dauden mendien datuak eguneratzen hasi da.

Arabako OPMK funtsezko tresna da Arabako erakundeek baso jabetza publikoaren jabetzaren egoera defendatzeko; euskarri hori Sustapen Ministerioaren 1909ko maiatzaren 5eko Errege Agindua dela bide onetsi zen. 1980an, aldiz, eguneratu egin zen, baina ez zen argitara eman, tartean administrazio ebazpenik egon ez zelako; izan ere, eguneratze horren funtsa OPMKren 1897ko edizioaren gainean idazmakina idatzitako ohar batzuk besterik ez zen izan, eta, jakina denez, ohar horiek ez zuten legezko indarrik. Horregatik, argi ulertu behar da OPMK ofiziala dela 1909. urtean onetsi zena. Handik hona egin diren administrazio egintzetatik (mugaketak, akordioak, gehikuntzak eta abar egin diren eguneratzeak ezertan eragotzi gabe, hala nola Katalogoan bederatzi mendi gehitu izana).

Dena dela, igarotako denbora luzea eta Mendiei buruzko azaroaren 21eko 43/2003 Legearen 16.1 artikulua OPMKri esleitzen dion erregistro publikoaren izaera direla eta, beharrezkoa da berrikustea. XIX. mendean, katalogoa lantzeko eskura zeuden baliabide teknikoak eta gaur egun baliabideak ez dira inondik ere alderagarriak. Alderdi hori agerian geratzen da bi aldiako informazioa erkatzean, eta agerian geratzen da akats larriak badaudela, bai informazio grafikoan, bai alfanumerikoan. Hori dela eta, behar-beharrezkoa da katalogoa eguneratzea, antzeman diren akatsak konpontzeko eta haren edukia eguneratzeko, denboraren poderioz gertatu diren aldaketak idatzoharrak eginda eta mendien deskribapenak osatuta, tokian bertan eta informazio geografikoko sistemetan aise identifikatzeko. Ilde horretan, esan beharra dago jatorrizko katalogoak ez zekarrela mendien kokalekuak jakiteko planorik edo maparik. Hala, OPMKren aldaketa honi esker, mendiei buruz eskuragarri dagoen informazio grafikoa baliozkotu nahi da, eta informazio hori katalogoko erregistroei lotu.

Onura Publikoko Mendien Katalogoa eguneratzea dugu baso ondare publikoa alderdi juridikotik, teknikitik eta lurraldearen ikuspegitik sendotzeko egin beharreko jarduerarik behinenetakoa. Dena dela, proiektu honi darion konplexutasunak —azaleraren hedadura, erregistroko eta katastroko egoeren aniztasuna eta mugen bilakaera historikoa direla eta— plangintza zorrotza, dokumentu oinarri sendoa eta lurraren ezagutza sakona eskatzen ditu.

Areago esanda, lursail jakinak OPMKren mendien barrukoak direla AFaren Landa Katastroan nahitaez jaso behar denez (Arabako Lurralde Historikoko Mendiei buruzko martxoaren 26ko 11/2007 Foru Arauaren 14.4 artikulua dioenari jarraikiz), mendi publikoak jabetza erregistroan inskribatzeko legezko aginduekin bat etorritik (Mendien Foru Arauaren 16.1 artikulua), jabetza erregistroan jasotzeko beharrezkoak diren ziurtagiriak datu zehatz eta fidagarrietan oinarritu ahal izango dira.

Horiek horrela, jarraian aurkeztuko den memoriak proposamen txostena dakar OPMKn jasota dauden eta Etxabarri Kuartangoko, Urbina Ezako eta Zuhatsu Kuartangoko administrazio batzarren jabetzako mendien datuak eguneratzeko xedez.

MEMORIAREN AURKIBIDEA

1.-	SARRERA ETA AURREKARIAK.....	4
1.1.-	ARABAKO OPMKren ERAKETA	6
1.2.-	ORAINGO KONTZEJU ETA KOMUNITATEEN ERAKETA	7
2.-	ETXABARRI KUARTANGOKO, URBINA EZAKO ETA ZUHATZU KUARTANGOKO KONTZEJUEEN OPMak	8
2.1.-	ETXABARRI HERRIAREN MENDIAK OPMKn	8
2.2.-	TORTURA HERRIAREN MENDIAK OPMKn	9
2.3.-	ZUHATZU HERRIAREN MENDIAK OPMKn	11
2.4.-	ETXABARRI ETA URBINA EZA HERRIEN KOMUNITATEAK DUTEN MENDIA	12
2.5.-	URBINA EZA ETA ZUHATZU HERRIEN KOMUNITATEAK DUTEN MENDIA	14
3.-	MENDIEN KARTOGRAFIA KATASTROAN	16
3.1.-	412. OPMa, LADERA (LA)	17
3.2.-	413. OPMa, LADERA (LA)	18
3.3.-	425. OPMa, SANTA MARINA	19
3.4.-	414. OPMa, LADERA (LA)	20
3.5.-	418. OPM, OPAICUA	22
4.-	BASO ESPEZIEEI BURUZKO INFORMAZIOA	23
5.-	MENDIEN AZALERARI BURUZKO INFORMAZIOA	24
6.-	MENDIEN PLANOAK	25
7.-	EGUNERATZEARI LOTURIKO AGIRIEN ERREFERENTZIAK	26

1.- SARRERA ETA AURREKARIAK

Jatorrizko katalogoan, mendi bakoitza herri bati esleitu zitzaion, Ad perpetuam espedienteen arabera, eta dena delako herriko (edo tokiko erakundeko) auzotarrak eta bizilagunak oro har aipatuta, horiek guztiek herriaren jabetzako ondasunen aprobetxamendua egin baitzezaketen.

Horrela, kontzejuak, hots, lurralde eremuko toki erakundeak, nortasun juridikoa eta jarduteko gaitasun propioa ditu, eta autonomia osoa du bere interesak kudeatzeko. Administrazio batzarra kontzejuaren administrazio eta kudeaketa organoa da. Gaur egungo kontzeju batzuek jatorrizko katalogoan mendien jabe gisa agertzen ziren zenbait herri aitortuak dituzkete.

Memoria honetan, berdin aipatu daiteke kontzejuaren izena edo kontzeju horren administrazio batzarraren izena. Hala, proposamen-txostenean, dagokion administrazio batzarra agertuko da mendien titular gisa, Arabako Katastroan katastroko titulartasunari buruz jasotako datuekin bat etorritik.

Horretara, Etxabarri Kuartangoko, Urbina Ezako eta Zuhatzu Kuartangoko kontzejuenak diren eta OPMKn jasota dauden mendiak eguneratzeari ekin zaio; ildo horretan, kontzeju horiei dagozkien administrazio batzarrak dira kontzeju bakoitzaren lurrak kudeatzen dituzten erakundeak.

Esparru horretan, Etxabarri Kuartangoko Kontzejua da gaur egungo erakundea osatzen duten herrien mendien (hots, jatorrizko katalogoan agertzen ziren mendien) titularra. Zehazki, 412. eta 413. OPMen titularra da, bi-biak Ladera (La) izenekoak; mendi horien jabetza, hurrenez hurren, Etxabarri herriari eta Tortura herriari esleitu zitzaion, 1897ko dokumentazioan ageri den moduan.

Beste alde batetik, Urbina Ezako Kontzejuak ez du mendi pribatiborik katalogaturik, baina hainbat mendien titularra da beste kontzeju batzuekin batera. Ildo horretan, 414. OPMa agertzen da, Ladera (La) izenekoak; mendi horren jabetza, jatorrizko katalogoan, Etxabarri eta Urbina Eza herriei esleitu zitzaion. Era berean, 418. OPMa jasota dago, Opaicua izenekoak; mendi horren jabetza, hasierako katalogoan, Urbina Eza eta Zuhatzu herriei esleitu zitzaion.

Azkenik, Zuhatzu Kuartangoko Kontzejua, izen bereko erakundeak osaturikoa, 425. OPMarentitulartasunaren ondorengoa da. Esandako mendiak Santa Marina du izena eta, hasiera batean, kontzeju horri esleitu zitzaion jabetza.

Ondorioz, aipatutako mendien egungo titulartasuna administrazioa berrantolatze prozesuen ondoriozko kontzejuei dagokie, OPMKn jasotako oinordetza eta jabekidetzaren irizpide historikoen ildotan.

Horrela, OPMKn, honako mendi hauen titular gisa agertzen dira ondoko erakundeak, era pribatiboan edo jabekidetzaren erregimenean (indarrean dauden datuen arabera):

OPM zk.	IZENA	JABETZA (UDALERRIA)
412	Ladera (La)	<i>Etxabarri herriarena</i>
413	Ladera (La)	<i>Tortura herriarena</i>
414	Ladera (La)	<i>Etxabarri eta Urbina Eza herriena</i>
418	Opaicua	<i>Urbina Eza eta Zuhatzu herriena</i>
425	Santa Marina	<i>Zuhatzu herriarena</i>

Memoria honi dagokionez, egungo Etxabarri Kuartangoko, Urbina Ezako eta Zuhatzu Kuartangoko administrazio batzarren mendi pribatiboen datuak eguneratzeari buruzko proposamena aurkezten da.

Katalogoa eguneratzeko ekimena Kuartangoko udal mugartean dauden mendietan hasi da, horretarako inguruabar guztiz mesedegarriak daudelako, batez ere, Rafael Álvarez Hernandok, eremu horretan jardun zuen Mendi Zerbitzuko basozainak, 2003tik 2013ra egindako lanari esker. Ardura eta konpromiso eredugarritz egindako lanari esker, udal eta probintzietako artxiboetan sakabanaturik zegoen dokumentazio historikoa bildu, aurrekari administratiboak erkatu eta tradiziozko muga bilakaera berreraikitzea egon da.

Egindako ekarpena, baina, ez da dokumentu azterketa soilak izan. Tokian bertan, mendiz mendi ibili da perimetroetatik barrena, aldameneko jabeekin hitz egin du, erreferentzia fisikoak identifikatu ditu, harrizko mugarri zaharrak aztertu ditu eta berriak ezarri ditu mugaketa zehaztugabe zen edo, denboraren poderioz, lausotuta zegoen lekuetan. Era berean, auzokoekin adostutako mugak aitortzeko aktak egin zituen, eta funtsezko adostasun oinarria finkatu zuen segurtasun juridikoa etorkizunean bermatzeko.

Lan horiei zorrotasun teknikoaren emateko beharraz jabetuta, jasotze topografiko zehatzak egin zitezkeen bultzatu zuen, eta, horrela, lurraldearen tradizioa eta oroimena egungo tresna kartografikoekin uztartu zituen.

Honako proiektu honek aurretiko ahalegin hori guztia jasotzen eta sistematizatzen du, katalogoaren eguneratze integralaren abiapuntu bihurturik, baso jabari publikoaren babesa indartzea, jabari horren mugaketa argitzea eta etorkizuneko belaunaldientzako kudeaketa egokia bermatzea helburutzat hartuta.

Hortaz, ekimen hau ez da azterketa kartografiko baten inguruko ariketa tekniko hutsa; lan isil eta etengabearen aintzatespena ere bada, gure mendi publikoen ziurtasun juridiko handiagoa erdiestea eta defentsa hobea lantzea ahalbidetu duena.

1.1.- ARABAKO OPMKren ERAKETA

Arabako OPMKren sorrera 1877an hasi zen, Madozen desamortizazio zibilari buruzko legearekin batera; izan ere, lege horrek ondasunak besterentzera behartzen zituen herriak, eta foru eremua gaingitu zuela, orduko Arabako probintzian ere aplikatu behar izan zen. Arabako erakundeek, legeak berak aprobetxamendu erkideko mendien inguruan zekarren salmentaren salbuespena baliatuta, aukera horri heldu zioten eta, hasteko eta behin, jabari espediente moduko bat izapidetu zuten epailearen aurrean, herriek antzina-antzinatik zituzten mendien titulartasuna egiaztatzeko xedez. Egintza horri Ad perpetuam informazio testigantza edo lekukotasuna deitu zitzaion.

Ad perpetuam espediente horiei esker, Estatuko Ogasun Zuzendaritzaren desamortizazioaren salbuespena erdietsi zuten aprobetxamendu erkideko mendiak eta lursailak kontsignatu ziren.

Estatuko Ogasun Zuzendaritzaren espedienteetako agirietan oinarrituta, Arabako mendi publikoak sailkatzeko espedientea hasi zen 1878an. Espedientea 1879an amaitu zen, Ministroen Kontseiluari txostena igorri ondoren, baina ez zen ebatzi, Ministerioen arteko eta Estatuaren eta Arabako Aldundiaren arteko desadostasunek eraginda.

Ia hogeitaz geroago, 1897ko otsailaren 27an, hain zuzen, Arabako mendi publikoak sailkatzeko batzordea izendatu zen, Sustapen Ministerioaren (Aholku Batzordea) eta Ogasun Ministerioaren (Ikuskaritza fakultatiboa) arteko batzorde mistoa, onura publikoko arrazoiak zirela eta, salmentatik salbuetsitako mendien behin betiko katalogoa (Arabako Onura Publikoko Mendien Katalogoa) berrikus eta osa zedin.

Batzordeak bi zerrenda egin behar zituen, batetik, jabari publikoko mendiak eta gainerako herri basoak jasota, hots, interes orokorreko arrazoiengatik desamortizaziotik salbuetsi behar zirenak, eta, bestetik, interes orokorrekoak ez zirenak jasota.

Salbuetsitako mendien zerrenda Sustapen Ministerioako Nekazaritza, Industria eta Merkataritza Zuzendaritzara bidali behar zen; beste zerrenda, berriz, Ogasun Ministerioko Estatuko Jabetza eta Eskubideen Zuzendaritza Nagusira.

Esteban Nagusia Rived buru zuen batzordeak goian aipaturiko zeregina bete zuen eta Arabako Probintziako Mendien Katalogoa eman zuen argitara 1897ko abuztuaren 9an.

Katalogoa 1897ko abuztuaren 19an argitaratu zen Madrilgo Gazetaren 231. zenbakian, ‘Onura publikoko arrazoiak direla eta, desamortizaziotik salbuetsitako mendien eta gainerako herri basoen katalogoa’ izenburuarekin. 1909ko ekainaren 5ean, behin betiko onetsi zen, eta katalogoa Arabako Aldizkari Ofizialean argitaratu zen 1909ko abuztuaren 28tik 1910eko apirilaren 19ra bitartean.

Proposamen honen xede den egungo Etxabarri Kuartango, Urbina Eza eta Zuhatzu Kuartangoko administrazio batzarren mendiei dagokienez, Onura Publikoko Mendien Katalogoan agertzen diren datuek ez dute inolako aldaketarik izan ordutik hona, eta hori nahikoa arrazoi da eguneratzeari ekiteko.

1.2.- ORAINGO KONTZEJU ETA KOMUNITATEEN ERAKETA

1962. urtean, irailaren 5eko 2189/1962 Dekretua dela bide, Etxabarri, Urbina Eza eta Tortura toki erakunde txikiek bat egin zuten, Etxabarri izena hartuta eta hiriburutza bertan ezarrita, dekretu horren lehenengo artikuluari jarraikiz. Horrela, hiru herriak kontzeju bakarrera bildu ziren.(Decreto 2189/1962, de 5 de septiembre, por el que se aprueba la fusión de diversas Entidades Locales Menores pertenecientes al Municipio de Cuartango, en la provincia de Álava, 1962)

Dena dela, Urbina Ezako biztanleguneko auzotarrek beren interesak defendatzeko egokiagotzat jo zuten beren burua modu independentean gobernatzea eta administratzea, eta akordioa erdiesteko espediente bidezkoari ekin zioten, Arabako Lurralde Historikoko Kontzejuei buruzko martxoaren 20ko 11/1995 Foru Arauaren VIII. tituluaren arabera (kontzejuak eratu, aldatu eta desagiteari buruzkoa). Titulu horren arabera eta espedientea erregelamendu bidez bideratu ondotik, kontzeju berriak aipatutako arauaren baldintzak betetzen zituela egiaztatu zen. Ondorioz, Urbina Eza erakundea Etxabarri Kuartangoko Kontzejutik bereizi zen, eta Urbina Ezako Kontzejua eratu zuen.(Norma Foral 12/1998, de 6 de abril, reguladora de la desanexión del núcleo de Urbina de Eza del Concejo de Etxabarri-Kuartango y su constitución en Concejo independiente, 1998)

Horrela, hasiera batean zehaztu den bezala, Etxabarri Kuartangoko Kontzejua dugu Etxabarri eta Tortura herrien jabetzako mendien ondorengoa; bestalde, Urbina Ezako Kontzejua hainbat mendiren titularra da, beste kontzeju batzuekiko komunitatea osatuta; Zuhatzu Kuartangoko Kontzejua lehen Zuhatzu herriarenak ziren mendien jabea da gaur egun, ondoko taulan zehazten den bezala.

JATORRIZKO JABEA	EGUNGO KONTZEJUA / ADMINISTRAZIO BATZARRA
Etxabarri	Etxabarri Kuartango
Tortura	Etxabarri Kuartango
Urbina Eza	Urbina Eza
Zuhatzu	Zuhatzu Kuartango

2.- ETXABARRI KUARTANGOKO, URBINA EZAKO ETA ZUHATZU KUARTANGOKO KONTZEJUEEN OPMK

Katalogoa eguneratzeko proposamena egiten da, aurreko paragrafoetan azaldu den jatorriaren arabera banakatuta, eta mendiak honela multzokatuta:

2.1.- ETXABARRI HERRIAREN MENDIAK OPMKn

2.1.1.- OPMKn, mendi hau ageri da era pribatiboan Etxabarri herriaren izenean:

OPM zk.	UDAL MUGARTEA	IZENA	JABETZA	MUGAK	ESPEZIEAK	AZALERA (ha)
412	Kuartango	Ladera (La)	Etxabarri herriarena	I. Torturako mendia. E. Badaia mendilerroko haitza. H. Etxabarriko dehesa. M. Lursail pribatuak.	<i>Quercus lusitanica</i> (Lam.) <i>erkametza</i>	60,00

2.1.2.- OPMKn agertzen diren datuen jatorria.

Lehen aipatutako desamortizazioa saihesteko prozedurari jarraituz, Etxabarri herriak espediente bat izapidetu zuen Gasteizko lehen auzialdiko epaitegiko Zenón Bombín Olabarria epailearen aurrean. Cornelio Biguri Gurbista jaunak, Kuartangoko Udaleko alkate-udalburuak aurkeztu zuen izapidea 1877an, Kuartangoko herriak ordezkatzuz, eta honako hau adierazi zuen epailearen aurrean: *Etxabarri herriak antzina-antzinatik dituela honako lursail hauek, auzotar eta bizilagunen aprobetxamendu erkidean erabiltzen direnak (...). Etxabarri herriaren izenean jasotako informazioa onartzeko autoa 1877ko abenduaren hemeretziaren eman zuen epaileak.* (Zumárraga, Protocolo notarial nº 13.731, escritura 819, 1877)

Ad perpetuam espediente horiei esker, aprobetxamendu erkideko bost lursail kontsignatu ziren, eta horietako bik erdietsi zuten Estatuko Ogasun Zuzendaritzaren desamortizazioaren salbuespena. Espediente horretan, honela deskribatu zen aztergai darabilgun mendia:

Bigarrena. *La Ladera izeneko aurkintzan dagoen beste mendi bat, 6. mailakoak, berrogeita hamabost hektarea eta hirurogeita hamabi areakoa; hauexek ditu mugakide: iparraldean, La Ladera eta Torturako mendia; hegoaldean, Etxabarriko mendia; ekialdean, Badaia mendilerroko haitz pikoa; eta mendebaldean, lursail pribatuak; hogei haritz ditu, eta gainerakoa mendi soila da.*

Ad perpetuam espediente irakurrita jakin dezakegu 412. OPMaren jatorriaz. OPMKn, Etxabarri herriari esleitu zitzaion jabetza eta Ladera (La) izena eman zioten.

Azaldutako alderdia garrantzitsua da mendiei buruzko datuak OPMKn eguneratzeko; izan ere, OPMKren 1897ko edizioan jasotako informazioa baino gehiago ematen du, eta baiesten du jabetzaren esleipena erakunde jabeek espediente judizial batean adierazitakotik datorrela, gintza horrek dakarren legezko garrantzia aintzat hartuta.

Hala, Ad Perpetuam espedientean agertzen den informazioaren arabera, 412. OPMa izendatzeko La ladera izena proposatzen da, Ladera (La) izenaren orde; gaur egun, bigarren izenarekin ageri da mendia katalogoan.

2.1.3.- Katalogoan jaso den geroko informazioa, gaur egun artekoa.

2002. urtean, Etxabarri Kuartango herriaren eskariz, 412. OPMaren mugarren lerroa leheneratu zen; jarduketa hori arestian aipaturiko dokumentuan jasota dago. (Álava, Acta de reposición de mojonera del Monte de Utilidad Pública N° 412 (1ª fase) de Etxabarri-Kuartango con los Montes de Utilidad pública nº 413 de Tortura y 414-A de Urbina Eza y Etxabarri-Kuartango, 2002)

Dokumentu horretan, mugariak ezagutzeko modua eman zuen lekukotasun zaharrak aurkitu ziren: 1840ko azaroko akta; 1906ko maiatzeko akta; eta 1989ko maiatzeko akta. (Ibidem, 4. or.).

Era berean, 2002ko akta horretan adierazten da Arabako Foru Aldundiko Katastro Zerbitzuak Kuartango udalerriko katastroa digitalizatu eta aldatuko zuela, mugarren lerroa berrezarri eta gero, eta Katastro berria 2005. urtean indarrean hasiko zela. (Ibidem, 20. or.).

2.2.- TORTURA HERRIAREN MENDIAK OPMKn

2.2.1.- OPMKn, ondoko mendia ageri da era pribatiboan Tortura herriaren izenean:

OPM zk.	UDAL MUGARTEA	IZENA	JABETZA	MUGAK	ESPEZIEAK	AZALERA (ha)
413	Kuartango	Ladera (La)	Tortura herriarena	N. Katadianoko La Ladera mendia. E. Etxabarriko La Ladera mendia. S. Badaia mendilerroa. M. Lursail pribatuak.	<i>Quercus lusitanica</i> (Lam.) <i>erkametz</i>	40,00

2.2.2.- OPMKn agertzen diren datuen jatorria.

Lehen aipatutako desamortizazioa saihesteko prozedurari jarraituz, Tortura herriak espediente bat izapidetu zuen Gasteizko lehen auzialdiko epaitegiko Zenón Bombín Olabarria epailearen aurrean. Cornelio Biguri Gurbista jaunak, Kuartangoko Udaleko alkate-udalburuak aurkeztu zuen izapidea 1877an, Kuartangoko herriak ordezkatzuz, eta honako hau adierazi zuen epailearen aurrean: *Tortura herria antzina-antzinatik dituela honako lursail hauek, auzotar eta bizilagunen aprobetxamendu erkidean erabiltzen direnak (...). Tortura herriaren izenean jasotako informazioa onartzeko autoa 1877ko irailaren zazpian eman zuen epaileak.* (Zumárraga, Protocolo notarial nº 13.731, escritura 823, 1877)

Ad perpetuam espediente horiei esker, aprobetxamendu erkideko bi lursail kontsignatu ziren, eta horietako batek erdietsi zuen Estatuko Ogasun Zuzendaritzaren desamortizazioaren salbuespena. Espediente horretan, honela deskribatu zen aztergai darabilgun mendia:

Bigarrena. *La Ladera izeneko beste mendi bat, seigarren mailako, hogeita hamabost hektarea eta hamalau areakoa; hauexek ditu mugakide: iparraldean, Katadiano herriaren jabetzako mendia; hegoaldean, Etxabarriko beste bat; ekialdean, Badaia mendilerroko haitz pikoak; eta mendebaldean, lursail pribatu batzuk; mendi horren barruan, hektarea bat eta hogeita eta area batzuk jabetza pribatuek betetzen dute. Haritz mehe batzuk hazten dira; esparru batzuetan, Katadiano herriak aprobetxatzen ditu larreak eta, beste batzuetan, Etxabarri herriak.*

OPMKn, Tortura herriari esleitu zaion mendiaren jatorria azaldu da: *Ladera (La)*, 413. OPMa.

La ladera izena proposatzen da 413. OPMa izendatzeko, Ladera (La) izenaren ordez; gaur egun, bigarren izenarekin ageri da mendia katalogoan.

2.2.3.- Katalogoan jaso den geroko informazioa, gaur egun artekoa.

2002ko uztailean, Etxabarri Kuartangoko Administrazio Batzarrak eskatuta, Tortura herriaren jabetzako 413. OPMaren eta Katadiano eta Sendadiano herrien jabetzako 401. eta 412. OPMen arteko mugarren lerroa leheneratu zen, arestian aipatutako dokumentuan jasotzen den bezala. (Álava, Acta de enumeración y reposición de la línea de mojonera entre el Monte de Utilidad Pública nº 413 (1ª fase) de Tortura con los Montes de Utilidad Pública nº 401 y 412 y jurisdicción con Katadiano y Sendadiano, 2002)

Horretarako, Etxabarri Kuartango eta Tortura herrietako bizilagunek 1841eko apirilean egindako 1840ko azaroaren 31ko aktaren kopia aurkitu zen, eta agiri hori erreferentziatzen hartuta, mugarren lerroa leheneratzea erabaki zen.

Era berean, 2002ko akta horretan adierazten da Arabako Foru Aldundiko Katastro Zerbitzuak Kuartango udalerriko katastroa digitalizatu eta aldatuko zuela, mugarren lerroa berrezarri eta gero, eta Katastro berria 2005. urtean indarrean hasiko zela.

2.3.- ZUHATZU HERRIAREN MENDIAK OPMKn

2.3.1.- OPMKn, 425. OPMa ageri da era pribatiboan Zuhatzu herriaren izenean, honako datu hauekin:

OPM zk.	UDAL MUGARTEA	IZENA	JABETZA	MUGAK	ESPEZIEAK	AZALERA (ha)
425	Kuartango	Santa Marina	Zuhatzu herriarena	I. Urbinako eta Zuhatzuko mendia E. Badaia mendilerroko haitza. H. Aprikanoko mendia. M. Lursail pribatuak.	<i>Quercus lusitanica</i> (Lam.) <i>erkametza</i>	130,00

2.3.2.- OPMKn agertzen diren datuen jatorria.

Aurrekoetan bezala, Kuartangoko Udaleko alkate-udalburuak, Zuhatzu herria ordezkatzuz, honako hau adierazi zuen epailearen aurrean: *Zuhatzu herriak antzina-antzinatik dituela honako lursail hauek, auzotar eta bizilagunen aprobetxamendu erkidean erabiltzen direnak (...).*(Zumárraga, Protocolo notarial nº 13.731, escritura 826, 1877)

Ad perpetuam espediente horiei esker, aprobetxamendu erkideko bost lursail kontsignatu ziren, eta horietako bik erdietsi zuten Estatuko Ogasun Zuzendaritzaren desamortizazioaren salbuespena. Espediente horretan, honela deskribatu zen aztergai darabilgun mendia:

Lehenengoa. Santa Marina eta Los Huertos izeneko mendia, 6. mailakoa, ehun eta hogei hektarea eta hamar areakoa; hauek dituzten mugakide: iparraldean, Zuhatzu herriaren eta Urbina Eza herriaren mendi erkidea; mendebaldean, (...)ren eta beste batzuen lursail pribatuak; ekialdean, Badaia mendilerroko haitz pikoa; eta hegoaldean, Aprikanoko mendia.

OPMKn, Zuhatzu herriari esleitu zaizkion mendien jatorria azaldu da: Santa Marina, 425. OPMa.

Santa Marina izena proposatzen da 425. OPMa izendatzeko; gaur egun, izen horrekin ageri da mendia katalogoan.

2.3.3.- Katalogoan jaso den geroko informazioa, gaur egun artekoa.

Gainera, 425. OPMari dagokionez, badago akta bat, 1947. urtekoa, «Azkarateko haran erkidea» izenekoan dauden zuhaitzak Aprikano eta Zuhatzu Kuartango herrien jabetzako 409. OPMaren eta 425. OPMaren artean banatzeko. Aktaren helburua bazen bildutakoei Eskarte izeneko lursail erkide baten jabe zirela jakinaraztea. Ondorio horietarako, aho batez erabaki zuten Eskarte izeneko aurkintza bi multzotan banatzea: hala, beheko multzoan zeuden zuhaitzen jabetza Zuhatzu Kuartango herriari eskualdatu zitzaion eta goiko multzoan zeudenak Aprikano herriari. (Acta de repartición del comunero entre los Montes de Utilidad Pública nº 409 y 425 de Apricano y Zuazo de Cuartango, 1947)

2002ko irailean, 1996ko otsailean berrezarritako mugarrien lerroa lehenartu zen Zuhatzu Kuartango herriaren jabetzako 425. OPMaren, Aprikano herriaren jabetzako 409.

OPMaren eta Urbina Eza eta Zuhatzu Kuartango herrien jabetzako 418. OPMaren artean..(Álava, Acta de reposición y enumeración de mojonera del Monte de Utilidad Pública nº 425 de Zuhatzu-Kuartango con los Montes de Utilidad Pública nº 409 de Aprikano y nº 418 de Urbina Eza y Zuhatzu-Kuartango, 2002)

Gainera, Zuhatzu Kuartango herriaren 425. OPMaren eta Urbina Eza eta Zuhatzu Kuartango herrien 418. OPMaren eta «Ugarte» izeneko mendi erkidearen arteko mugarren lerroa aztertzeke eta gerora berrezartzeko jarduketan berri ematen da.

Era berean, 2002ko akta horretan adierazten da Arabako Foru Aldundiko Katastro Zerbitzuak Kuartango udalerriko katastroa digitalizatu eta aldatuko zuela, mugarren lerroa berrezarri eta gero, eta Katastro berria 2005. urtean indarrean hasiko zela. (Ibidem, 25. or.).

2.4.- ETXABARRI ETA URBINA EZA HERRIEN KOMUNITATEAK DUTEN MENDIA

2.4.1.- OPMKn, komunitateei buruzko espediente judizialean oinarrituta, 414. OPMa agertzen da Etxabarri eta Urbina Eza herrien izenean, honela:

OPM zk.	UDAL MUGARTEA	IZENA	JABETZA	MUGAK	ESPEZIEAK	AZALERA (ha)
414	Kuartango	Ladera (La)	Etxabarri eta Urbina Eza herriena	I. Etxabarriko mendia. E. Badaia mendilerroko haitza. H. Urbinako eta Zuhatzuko herri basoa. M. Lursail pribatuak.	<i>Quercus lusitanica</i> (Lam.) <i>erkametza</i>	70,00

2.4.2.- OPMKn agertzen diren datuen jatorria.

Aurreko kasuetan bezala, espediente Zenón Bombín Olabarria Gasteizko lehen auzialdiko epailearen aurrean izapidetu zen Cornelio Biguri Gurbista jaunak, Kuartangoko Udaleko alkate-udalburuak, aurkeztu zuen izapidea 1877an, eta honako hau adierazi zuen epailearen aurrean: *Etxabarri herriak antzina-antzinatik dituela honako lursail hauek, auzotar eta bizilagunen aprobetxamendu erkidean erabiltzen direnak (...)*. (Zumárraga, Protocolo notarial nº 13.731, escritura 819, 1877)

Ad perpetuam espediente horiei esker, aprobetxamendu erkideko bost lursail kontsignatu ziren, eta horietako bik erdietsi zuten Estatuko Ogasun Zuzendaritzaren desamortizazioaren salbuespena. Espediente horretan, honela deskribatu zen aztergai darabilgun mendia:

Lehenengoa. *La Ladera izeneko mendia, 6. mailakoa, hirurogeita bi hektarea eta hirurogeita bi areakoa, zeinetan Urbina Eza herriak ur eta belarren aprobetxamendu erkidea den; hauek ditu mugakide: iparraldean, Etxabarriko mendia; hegoaldean, Urbina Eza herriaren jabetzako beste mendi bat; ekialdean, Badaia mendilerroko haitz pikoia; eta mendebaldean, lursail pribatuak; guztiz soilduta dago mendia.*

Azalduta dago, beraz, OPMK-k Etxabarri eta Urbina Eza herriei esleitzen dien mendiaren jatorria: Ladera (La), 414. OPMa.

2.4.3.- Katalogoan jaso den geroko informazioa, gaur egun artekoa.

Geroago, 414. OPMa honela banatu zen: zati bat Urbina Ezako Kontzejuaren jabetzan geratu zen eta beste zati bat Etxabarri Kuartangoko eta Urbina Ezako kontzejuen aprobetxamendu erkidean erabiltzeko adostu zen, mugarrien lerroa leheneratzeko aktetan jasotzen den bezala. Jarraian aipatzen dira akta horiek.

2002. urtean, erakunde jabeen eskariz, 414-1 OPMaren mugarrien lerroa leheneratu zen; jarduketa hori arestian aipaturiko dokumentuan jasota dago.(Álava, Acta de reposición de mojonera del Monte de Utilidad Pública nº 414-A de Urbina de Eza y Etxabari-Kuartango con el Monte de Utilidad Pública nº 412 de Etxabarri-Kuartango y el Monte de Utilidad Pública nº 414-B de Urbina Eza, 2002)

Akta horretan, Urbina Ezako Administrazio Batzar berriak Etxabarri Kuartango eta Urbina Eza herrien aprobetxamendu erkideko 414. OPMaren mugarrien lerroa zedarritzatzeko eskatu zuen, ez baitzeuden ados jatorrizko katalogoan jasotako muga deskribapenarekin. Gainera, erabaki zen gaia aztertzeko bilera bat egin behar zela Etxabarri Kuartango herriaren, Urbina Eza herriaren eta AFAko Mendi Zerbitzuaren artean, eta bilera horretan, mugak berrezartzea erabaki zen, aipatutako erakundeek 1906ko maiatzean sinatutako mugarrien lerroa aztertu eta ezartzeko aktaren arabera. Horrela, bi mendi eratu ziren: 414-A eta 414-B.

Mugarriak berrezartzeaz batera, argituta geratu ziren mugarrien lerroaren zedarriak eta 414. OPMaren titulartasun partekatua («A» letra esleitu zitzaion), Etxabarri Kuartango eta Urbina Eza erakundearen artean, eta aurrerantzean «414-A OPMa» deitu zioten. Era berean, «B» letra esleitu zitzaion zatiaren titulartasun eskusiboa Urbina Ezako Kontzejuarena izan zen, eta aurrerantzean, «414-B OPMa» izendatu zuten.

Era berean, 2002ko akta horretan adierazten da Arabako Foru Aldundiko Katastro Zerbitzuak Kuartango udalerriko katastroa digitalizatu eta aldatuko zuela, mugarrien lerroa berrezarri eta gero, eta Katastro berria 2005. urtean indarrean hasiko zela.

414-A OPMaren mugarrien lerroa leheneratzeko (1. aldia) aktak idatzi eta sinatu ondoren, AFaren Kalkulu Zentroaren konfigurazio informatikoa dela eta, zatitzen diren mendiak izendatzeko bokalik jarri ezin zuelarik, zenbaki bat jarri zuen letraren ordean, eta, beraz, 414-A OPMaren aktez ari garenean, 414-1 OPMari buruz ari garela ulertu beharko da. Era berean, 414-B OPMa agertzen denean, aurrerantzean 414-2 OPMari dagokiola ulertuko da.

Geroago, 2002ko irailean, 414-2 OPMaren mugarrien lerroa berrezartzeko jarduketa jaso zen aipatutako dokumentuan. Akta horretan, 414-2 OPMaren hegoaldeko mugarriaren lerroa berrikusi zen, hots, 418. OPMarekin partekatzen duena.(Álava, Acta de reposición de mojonera del Monte de Utilidad Pública nº 414-B (1ª Fase) de Urbina de Eza con el Monte de Utilidad Pública nº 414-A de Etxabarri-Kuartango y Urbina Eza y el Monte de Utilidad Pública nº 418 de Urbina Eza y Zuhatzu-Kuartango., 2002)

Horrela, bi mendien jatorria kontuan hartuta, Etxabarri Kuartangoko eta Urbina Ezako kontzejuen aprobetxamendu erkidegoa den 414-1 mendia izendatzeko, La ladera izena proposatzen da; eta Urbina Ezako Kontzejuaren ondasun pribatiboa den 414-2 mendia izendatzeko, La ladera izena proposatzen da, Ladera (La) izenaren orde; gaur egun, izen horrekin inskribaturik ageri da 414. OPMa katalogoan.

2.5.- URBINA EZA ETA ZUHATZU HERRIEN KOMUNITATEAK DUTEN MENDIA

2.5.1.- OPMKn, komunitateei buruzko espediente judizialean oinarrituta, 418. OPMa agertzen da Etxabarri eta Urbina Eza herrien izenean, honela:

OPM zk.	UDAL MUGARTEA	IZENA	JABETZA	MUGAK	ESPEZIEAK	AZALERA (ha)
418	Kuartango	Opaicua	Urbina Eza eta Zuhatzu herriena	I. Urbinako mendia. E. Badaia mendilerroko haitza. H. Zuhatzuko mendia. M. Etxabarriko mendia eta Baia ibaia.	<i>Quercus lusitanica</i> (Lam.) <i>erkametza</i>	60,00

2.5.2.- OPMKn agertzen diren datuen jatorria.

Aurrekoetan bezala, Kuartangoko Udaleko alkate-udalburuak, Zuhatzu herria ordezkatzuz, honako hau adierazi zuen epailearen aurrean: *Zuhatzu herriak antzina-antzinatik dituela honako lursail hauek, auzotar eta bizilagunen aprobetxamendu erkidean erabiltzen direnak (...).*(Zumárraga, Protocolo notarial nº 13.731, escritura 826, 1877)

Ad perpetuam espediente horiei esker, aprobetxamendu erkideko bost lursail kontsignatu ziren, eta horietako bik erdietsi zuten Estatuko Ogasun Zuzendaritzaren desamortizazioaren salbuespena. Espediente horretan, honela deskribatu zen aztergai darabilgun mendia:

Bosgarrena. Opaicoa izeneko beste mendi bat, 6. Mailakoa, hirurogei hektarea eta hogeita lau areakoa, hori ere Zuhatzu eta Urbina Eza herrien aprobetxamendu erkidekoa; hauexek ditu mugakide: iparraldean, Urbina Ezako mendia; hegoaldean, Zuhatzuko mendia; ekialdean, Badaia mendilerroko haitz pikoia; mendebaldean, Zuhatzutik Etxabarriko bentara doan bidea; ametzak baino ez dira hazten bertan.

Urbina de Eza eta Zuhatzu herriei esleitu zaien Opaicua (418. OPMa) izeneko mendiari buruzko datuen jatorria azaldu da.

Beraz, nahiz eta Zuhatzu herriari lotutako 826. eskrituran inskribatuta egon, ondasun hori ez dagokio era pribatiboan; aitzitik, ondasun erkidea da, eta Urbina Eza herriarekin partekatzen du; beraz, bi kontzejuek dituzte ondasun horren erabileraren eta aprobetxamenduaren gaineko eskubideak.

Opaikua izena proposatzen da 418. OPMa izendatzeko, Opaicua izenaren orde; gaur egun, bigarren izenarekin ageri da mendia katalogoan.

2.5.3.- Katalogoan jaso den geroko informazioa, gaur egun artekoa.

2002. urtean, 418 OPMaren mugarrien lerroa leheneratu zen; jarduketa hori arestian aipaturiko dokumentuan jasota dago.(Álava, Acta de reposición de mojonera del Monte de Utilidad Pública nº 418 de Urbina Eza y Zuhatzu Kuartango con el Monte de Utilidad Pública nº 414-B de Urbina Eza y el Monte de Utilidad Pública nº 425 de Zuhatzu-Kuartango, 2002)

Dokumentu horretan, «Comunero de Ugarte» edo «Roturo de Ugarte» izenekoaren mugaketa jasotzen da, 418 zenbakiko onura publikoko mugarriaren barruan. Hala ere, erkide hori ez dago 418 zenbakiko OPMaren barruan, katalogaziotik kanpo geratu baitzen.

Zuhatzu herriari lotutako Ad perpetuam espedientean, La Carreta eta Ugarte eta Ugarte izeneko lursailak jaso ziren aprobetxamendu erkideko hirugarren eta laugarren mendi gisa, baina ez zuten desamortizazioaren salbuespenik erdietsi eta ez ziren jatorrizko katalogoan jaso.(Zumárraga, Protocolo notarial nº 13.731, escritura 826, 1877)

Espediente horretan, honela deskribatu ziren mendiak:

Hirugarrena. La carrera y Ugarte izeneko beste bat, bi hektareakoa, honako mugakide hauek dituen: iparraldean, herri honen eta Urbina Eza herriaren mendi erkidea; hegoaldean, trenbidea; ekialdean, Baia ibaia; eta mendebaldean, (...)ren eta beste jabe batzuen lursail pribatuak; ametz zahar batzuk ditu mendiaren seiren batean, eta gainerakoa soila da.

Laugarrena. Zuhatzu herriaren eta Urbina Eza herriaren aprobetxamendu erkideko beste mendi bat, Ugarte izeneko, 6. mailakoa hektarea bat eta hirurogeita hiru areakoa; hauek ditu mugakide: iparraldean eta ekialdean, Baia ibaia, hegoaldean, Zuhatzuko mendia; eta mendebaldean, lursail pribatuak; azalera osoa soila da.

Mugarrien lerroa berrezartzeko 2002ko akta horretan adierazten da Arabako Foru Aldundiko Katastro Zerbitzuak Kuartango udalerriko katastroa digitalizatu eta aldatuko zuela, mugarrien lerroa berrezarri eta gero, eta Katastro berria 2005. urtean indarrean hasiko zela. (Ibidem, 21. or.).

3.- MENDIEN KARTOGRAFIA KATASTROAN

Arabako Katastroa amaitutzat eman zen 1965. urtean. Katastroko lurzatieen planoan, erakunde publikoen titulartasuneko lursailak jasotzen dira, bai eta OPMKn agertzen diren mendiekin bat datozenak ere; izan ere, horietatik dira onura publikoko mendien katalogoko lehen planoak, eta, XX. mendearen amaieran, OPMK-ko mendien irudikapen grafikoa egiteko oinarritzat lana izan zen, hain zuzen gaur egun Geoaraba eta Geoeuskadi webguneetan agertzen dena.

Gaur egun, katastroko bisorea erabiliz kontsulta daiteke Katastroa, eta Arabako Lurralde Historikoko lurzati, eraikin eta unitate fiskalei buruzko informazio grafikoa eta alfanumerikoa ikusteko, kontsultatzeko eta deskargatzeko aukera ematen duen katastroko informazio sistema da. Bisore horrek Katastroan nabigatzeko aukera ematen du, landa higiezinaren informazio grafikoa eta datu fisikoak kontsultatzeko.

Katastroko babestu gabeko datuak ditugu katastroko lurzatiaren erreferentzia osoa, helbidea edo aurkintza, erabilera edo laborantza eta erabilera edo labore bakoitzaren azalera. Informazio hori guztia partzela zedularen formatuan lor daiteke.

Hasiera batean, Katastroan, OPM baten zati ziren lursailak zedulan agertzen den «Helbidea edo aurkintza» informazio-eremuaren barruan jasotzen ziren, alboan honelako aipamena eginda: «(xxx.) OPM».

Geroago, Katastroak berariazko informazio eremu bat egokitu zuen, eta eremu horretan jasotzen da dena delako lursaila onura publikoko mendi baten zati den eta Katastroko jabari publikoko ondasuna den. Horrela, OPM baten barruan dauden lurzatieen zedulan, arreta ikur batez adierazita, honako ohar hau agertzen da:

⚠Lurzati hau onura publikoko mendi baten barruan dago. Beraz, jabari publikoko ondasuna da eta besterenezina, preskribaezina eta enbargaezina da, Mendien 11/2007 Foru Arauaren 14. artikulua dioenari jarraikiz.

Dena dela, «Helbidea edo aurkintza» informazio eremuan, «(xxx.) OPM» aipamena kontsignaturik duten lurzati guztiei ez zitzaion geroago jabari publiko ondasunaren izaera aitortu Katastroan. Horrela, Katastroaren arabera, lurzati jakin bat onura publikoko mendi baten zatitzat jo behar da jabari publikoko ondasunaren izaera darionean, «Helbidea edo aurkintza» informazio eremuan «(xxx.) OPM» agertzen den edo ez aintzat hartu gabe.

Jarraian, memoria honetan jasotako OPMak osatzen dituzten katastroko lurzatieen zerrenda aurkezten da, ondoren dagokion katastroko lurzati-planoan islatuko direnak.

Ohartu gaitezen jarraian agertzen diren katastroko lurzati batzuk ez direla OPM baten zati oso-osorik, baizik eta OPMaren geruzaren eta Katastroaren geruzaren elkargunearen ondorioz sortzen diren garrantzi handiko edo txikiko esparruak. Hala ere, interesgarritzat jotzen da katastroko lurzati guztien berri ematea, OPMen kartografiaren eta Katastroko kartografiaren artean dauden desadostasunak agerian uzteko.

3.1.- 412. OPMa, LADERA (LA)

Egungo katastroko erreferentzia: Arabako Foru Aldundiko Mendi Zerbitzuan gordeta dagoen dokumentazioaren arabera, 412. OPMa ondoko katastroko lurzatiek osatzen dute:

Katastroko titularra	Titularraren ehunekoa	Poligonoa	Lurzati a	Azalera OPMn (m ²)	Lurzatiaren guztizko azalera (m ²)	Udalerrria
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	68	2,49	66.206,20	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	69	33,08	31.220,40	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	50	0004	70	0,04	3.280,17	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	70	0,04	3.280,17	KUARTANGO (020)
BADAIA MENDILERROKO KOMUNITATEA	100	0005	83	11,33	10.425.823,61	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	108	58.104,51	58.140,05	KUARTANGO (020)
BADAIA MENDILERROKO KOMUNITATEA	100	0005	189	5,70	2.221.178,02	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	50	0004	284	5,77	115.463,06	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	284	5,77	115.463,06	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	375	4.028,64	4.032,32	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	379	92.593,66	92.624,99	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	380	498.334,89	498.416,94	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	381	4,36	228.346,16	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	50	0004	495	3,11	97.755,40	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	495	3,11	97.755,40	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	628	14.825,91	14.825,91	KUARTANGO (020)
					667.953,49	KONTUAN HARTUTAKO LURZATIAK, GUZTIRA
					675.767,05	OPMaren GUZTIZKOA

* OPMaren geruza aipatutako datan emandako katastroko datuekin aztertu ondokik ateratzen diren katastroko lurzatiak; beraz, ulertu behar da lurzatiaren zerrenda hori ez dela mugiezina, eta jatorrizko datuetan gertatzen diren katastroko aldaketa guztiei lotuta egongo da.

Egun, 04 poligonoko 108., 375., 379., 380. eta 628. lurzatietan, Katastroko «Helbidea edo aurkintza» informazio eremuan, ondokoa agertzen da: **412. OPMa, LA LADERA**. Hala ere, onura publikoko mendia osatzen duten lurzatietakoa bat ere ez da jabari publikoko ondasuna, Katastroan.

3.2.- 413. OPMa, LADERA (LA)

Egungo katastroko erreferentzia: Arabako Foru Aldundiko Mendi Zerbitzuan gordeta dagoen dokumentazioaren arabera, 413. OPMa ondoko katastroko lurzatiek osatzen dute:

Katastroko titularra	Titularraren ehunekoa	Poligonoa	Lurzatia	Azalera OPMn (m ²)	Lurzatiaren guztizko azalera (m ²)	Udalerrria
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	22	6,77	44.832,57	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	24	1,59	11.582,42	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	25	0,19	5.732,93	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	27	0,36	30.880,15	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	127	1,01	143.945,36	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	128	0,13	42.759,62	KUARTANGO (020)
ANDAKO A.B.		0004	163	19,97	1.956.178,65	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	165	143.235,49	143.243,88	KUARTANGO (020)
BADAIA MENDILERROKO KOMUNITATEA	100	0005	166	0,12	1.826.145,38	KUARTANGO (020)
BADAIA MENDILERROKO KOMUNITATEA	100	0005	189	33,18	2.221.178,02	KUARTANGO (020)
KUARTANGOKO UDALA	100	0004	305	2,15	1.424,03	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	353	1,25	610,57	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	355	5,04	1.054,00	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	356	2,47	171,03	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	357	0,74	57,11	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	358	1,69	114,25	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	364	0,02	1.253,30	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	365	0,20	3.647,88	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	366	1,84	1.709,23	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	372	0,34	2.222,62	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	380	36,75	498.416,94	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	381	228.285,79	228.346,16	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	382	211.684,66	211.698,15	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	383	157.713,44	157.743,26	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	384	2,26	5.187,34	KUARTANGO (020)
KUARTANGOKO UDALA	100	0004	422	3,89	2.851,05	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	423	1,23	1.426,11	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	424	7,48	3.476,13	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	426	312,90	312,90	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	636	2.153,64	2.156,34	KUARTANGO (020)
					743.516,59	KONTUAN HARTUTAKO LURZATIAK, GUZTIRA
					751.579,01	OPMaren GUZTIZKOA

* OPMaren geruza aipatutako datan emandako katastroko datuekin aztertu ondotik ateratzen diren katastroko lurzatiak; beraz, ulertu behar da lurzatiaren zerrenda hori ez dela mugiezina, eta jatorrizko datuetan gertatzen diren katastroko aldaketa guztiei lotuta egongo da.

Egun, 04 poligonoko 165., 381., 382., 383. eta 636. lurzatietan, Katastroko «Helbidea edo aurkintza» informazio eremuan, ondokoa agertzen da: *413. OPMa, LA LADERA*. Hala ere, onura publikoko mendia osatzen duten lurzatietakoa bat ere ez da jabari publikoko ondasuna, Katastroan.

3.3.- 425. OPMa, SANTA MARINA

Egungo katastroko erreferentzia: Arabako Foru Aldundiko Mendi Zerbitzuan gordeta dagoen dokumentazioaren arabera, 425. OPMa ondoko katastroko lurzatiek osatzen dute:

Katastroko titularra	Titularraren ehunekoa	Poligonoa	Lurzati a	Azalera OPMn (m ²)	Lurzatiaren guztizko azalera (m ²)	Udalerria
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	16	0,00	1.855,35	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	37	0,91	52.294,95	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	46	0,68	30.362,34	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	51	0,49	21.542,39	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	100	0004	73	32,57	639,15	KUARTANGO (020)
BADAIA MENDILERROKO KOMUNITATEA	100	0005	83	76,84	10.425.823,61	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	105	0,28	200,46	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	277	0,01	20.782,40	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.		0004	278	30.436,32	30.440,85	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	279	10,80	37.586,06	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	280	0,90	14.222,45	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	411	2,44	2.025,12	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	490	0,47	1.197,92	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	491	18,59	3.941,81	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	492	56,94	2.014,83	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	493	8,39	15.074,48	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	100	0004	496	93.395,83	93.403,67	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	100	0004	497	961.570,36	961.576,24	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	100	0004	498	0,00	55.900,21	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	506	6,63	5.687,88	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	507	13,62	146.352,02	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	507	13,62	146.352,02	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	508	0,28	1.279,52	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	509	0,87	683,49	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	510	1,92	402,03	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	511	5,43	797,02	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	100	0004	512	648.401,02	648.470,25	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	513	1,34	680,88	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	515	2,08	1.282,61	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	516	0,79	1.754,74	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	517	0,45	999,57	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	520	1,01	2.228,16	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	521	0,19	402,66	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	522	1,06	2.269,72	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	100	0004	631	46.393,61	46.406,93	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	632	8,68	103.503,98	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	632	8,68	103.503,98	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	633	24,05	364.245,62	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	633	24,05	364.245,62	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	669	7,50	3.831,08	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	671	4,27	961,33	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	672	0,20	269,61	KUARTANGO (020)
					1.780.487,54	KONTUAN HARTUTAKO

Katastroko titularra	Titularraren ehunekoak	Poligonoa	Lurzatiak	Azalera OPMn (m ²)	Lurzatiaren guztizko azalera (m ²)	Udalerrria
					1.790.258,65	LURZATIAK, GUZTIRA OPMaren GUZTIZKOA

* OPMaren geruza aipatutako datan emandako katastroko datuekin aztertu ondotik ateratzen diren katastroko lurzatiak; beraz, ulertu behar da lurzatiaren zerrrenda hori ez dela mugiezina, eta jatorrizko datuetan gertatzen diren katastroko aldaketa guztiei lotuta egongo da.

Egun, 04 poligonoko 496., 497., 512. eta 631. lurzatietan, Katastroko «Helbidea edo aurkintza» informazio eremuan, ondokoa agertzen da: *425. OPMa, SANTA MARINA*. 04 poligonoko 278. lurzatiaren, hauxe agertzen da: *ZUAZO. Hala ere, onura publikoko mendia osatzen duten lurzatiaren bat ere ez da jabari publikoko ondasuna, Katastroan.*

3.4.- 414. OPMa, LADERA (LA)

Eguneko katastroko erreferentzia: Arabako Foru Aldundiko Mendi Zerbitzuan gordeta dagoen 414-1 eta 414-2 mendien jatorria aintzat hartuta, 414-1 OPMa ondoko katastroko lurzatiek osatzen dute:

Katastroko titularra	Titularraren ehunekoak	Poligonoa	Lurzatiak	Azalera OPMn (m ²)	Lurzatiaren guztizko azalera (m ²)	Udalerrria
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	68	0,12	66.206,20	KUARTANGO (020)
BADAIA MENDILERROKO KOMUNITATEA	100	0005	83	35,81	10.425.823,61	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	50	0004	284	115.429,12	115.463,06	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B.	50	0004	284	115.429,12	115.463,06	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	100	0004	379	31,32	92.624,99	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	50	0004	495	97.751,67	97.755,40	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B.	50	0004	495	97.751,67	97.755,40	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B.	100	0004	629	0,11	48.256,60	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	633	0,00	364.245,62	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B.	50	0004	633	0,00	364.245,62	KUARTANGO (020)
					213.248,16	KONTUAN HARTUTAKO LURZATIAK, GUZTIRA OPMaren GUZTIZKOA
					215.292,35	

* OPMaren geruza aipatutako datan emandako katastroko datuekin aztertu ondotik ateratzen diren katastroko lurzatiak; beraz, ulertu behar da lurzatiaren zerrrenda hori ez dela mugiezina, eta jatorrizko datuetan gertatzen diren katastroko aldaketa guztiei lotuta egongo da.

Egun, 04 poligonoko 284. eta 495. lurzatietan, Katastroko «Helbidea edo aurkintza» informazio eremuan, ondokoa agertzen da: *414-A OPMa, LA LADERA*. Hala ere, onura publikoko mendia osatzen duten lurzatiaren bat ere ez da jabari publikoko ondasuna, Katastroan.

Beste alde batetik, 414-2 OPMa honako katastroko lurzati hauek osatzen dute:

Katastroko titularra	Titularraren ehunekoa	Poligonoa	Lurzati a	Azalera OPMn (m ²)	Lurzatiaren guztizko azalera (m ²)	Udalerria
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	63	4,96	34.734,37	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	64	0,88	49.053,98	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	66	7,77	81.184,74	KUARTANGO (020)
BADAIA MENDILERROKO KOMUNITATEA	100	0005	83	0,00	10.425.823,61	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	100	0004	262	1.075,87	1.075,87	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	50	0004	284	6,34	115.463,06	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	284	6,34	115.463,06	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	100	0004	494	27.052,79	27.066,43	KUARTANGO (020)
ETXABARRI KUARTANGOKO A.B.	50	0004	495	0,62	97.755,40	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	495	0,62	97.755,40	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	502	0,01	3.013,68	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	100	0004	503	21.915,10	21.928,04	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	507	3,65	146.352,02	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	507	3,65	146.352,02	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	100	0004	625	984,60	984,60	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	100	0004	629	48.256,49	48.256,60	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	100	0004	630	66.453,94	66.706,85	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	633	19,48	364.245,62	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	633	19,48	364.245,62	KUARTANGO (020)
					165.782,48	KONTUAN HARTUTAKO LURZATIAK, GUZTIRA
					170.352,52	OPMaren GUZTIZKOA

* OPMaren geruza aipatutako datan emandako katastroko datuekin aztertu ondotik ateratzen diren katastroko lurzatiak; beraz, ulertu behar da lurzatiaren zerranda hori ez dela mugiezina, eta jatorrizko datuetan gertatzen diren katastroko aldaketa guztiei lotuta egongo da.

Egun, 04 poligonoko 262. eta 494. lurzatietan, eta katastroko lurzati 503.A azpipartzelan, 629. eta 630. lurzatietan, Katastroko «Helbidea edo aurkintza» informazio eremuan, ondokoa agertzen da: *414-B OPMa, LA LADERA*. 04 poligonoko 625. lurzati, haxe agertzen da: *ICHAZARRA*. Hala ere, onura publikoko mendia osatzen duten lurzatiak bat ere ez da jabari publikoko ondasuna, Katastroan.

Beste alde batetik, Kuartango udalerriko 04-503 katastroko lurzati A azpipartzela hiri lurzoru gisa sailkatuta dago. Azpipartzela horrek 1.218,05 m²-ko azalera dauka.

3.5.- 418. OPM, OPAICUA

Eguno katastroko erreferentzia: Arabako Foru Aldundiko Mendi Zerbitzuan gordeta dagoen dokumentazioaren arabera, 418. OPMa ondoko katastroko lurzatiek osatzen dute:

Katastroko titularra	Titularraren ehunekoa	Poligonoa	Lurzati a	Azalera OPMn (m ²)	Lurzatiaren guztizko azalera (m ²)	Udalerrria
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	100	0004	52	0,95	15.966,35	KUARTANGO (020)
BADAIA MENDILERROKO KOMUNITATEA	100	0005	83	48,81	10.425.823,61	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	100	0004	494	13,64	27.066,43	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	100	0004	497	2,72	961.576,24	KUARTANGO (020)
TITULAR PUBLIKORIK EZ		0004	506	1,53	5.687,88	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	507	146.327,03	146.352,02	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	507	146.327,03	146.352,02	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	632	103.495,30	103.503,98	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	632	103.495,30	103.503,98	KUARTANGO (020)
ZUHATZU KUARTANGOKO A.B.	50	0004	633	364.202,06	364.245,62	KUARTANGO (020)
URBINA EZAKO A.B	50	0004	633	364.202,06	364.245,62	KUARTANGO (020)
					614.092,04	KONTUAN HARTUTAKO LURZATIAK, GUZTIRA
					619.456,57	OPMaren GUZTIZKOA

* OPMaren geruza aipatutako datan emandako katastroko datuekin aztertu ondotik ateratzen diren katastroko lurzatiak; beraz, ulertu behar da lurzatiaren zerrenda hori ez dela mugiezina, eta jatorrizko datuetan gertatzen diren katastroko aldaketa guztiei lotuta egongo da.

Egun, 04 poligono 507., 632. eta 633. lurzatietan, Katastroko «Helbidea edo aurkintza» informazio eremuan, ondokoa agertzen da: *418. OPMa, OPACUA* Hala ere, onura publikoko mendia osatzen duten lurzatietakoa bat ere ez da jabari publikoko ondasuna, Katastroan.

04-551 katastroko partzela, Kuartango udalerrikoa, antzinako «Roturo edo Comunero de Ugarte» zeritzona, 418. OPMaren zati ez dena, aurkintza gisa agertzen da gaur egun Katastroan: «414-B OPMa, La Ladera»; Urbina Ezako eta Zuhatzu Kuartangoko administrazio batzarrena, horietako bakoitzaren titulartasuna % 50ekoa dela. Aurkintza horren izena berrikusi egin beharko litzateke, ez baita inolako onura publikoko mendiren zati.

4.- BASO ESPEZIEEI BURUZKO INFORMAZIOA

Memoria honetan berrikusitako mendi bakoitzean azaldu den bezala, jatorrizko katalogoan, besteak beste, mendian nagusi zen baso espeziea jaso zen.

Jarraian, proposamen txostenean agertzen diren basoko espezie nagusiei buruzko datuak Euskal Autonomia Erkidegoko Baso Mapatik eta Baso inbentariotik lortu dira. Horretarako, memoria honetan berrikusi diren mendi guztietan agertzen diren baso espezie nagusiak aztertu eta identifikatu dira.

Euskal Autonomia Erkidegoko Basoen mapak (azken edizioa 2024koa da) zuhaiztien banaketaren kartografia ematen du, eta, hortaz, horien hedadura kuantifikatzeko modua ematen du, administrazio eremuen, arro hidrografikoen, jabetza motaren edo Natura 2000 Sarearen barruan dauden eremuen arabera. Euskal basoetan gertatzen ari diren aldaketa azkar samarrak eta basogintzako informazio iturri berrien etorrera direla eta, Eusko Jaurlaritzako Elikadura, Landa Garapen, Nekazaritza eta Arrantza Sailak bere gain hartu zuen Euskal Autonomia Erkidegoko basoen mapa bat egitea, urtero-urtero, 2018tik aurrera.

Basoen mapa basoen oinarrizko kartografia da, eta baso ekosistemen banaketa jasotzen du. Horretarako, argazki interpretazioan oinarritutako lan metodologia darabil, landan bertan egiaztatuta. Basoen inbentarioaren oinarri kartografikoa da. EAEko Basoen Inbentarioa (azken edizioa 2018koa da) estatistika ofiziala da, 2014-2017 Euskal Estatistika Planean txertatua. Plan hori Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Saileko Estatistika Organoaren ardura da, eta Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako foru aldundien laguntza izan du.

Horrela, mendi bakoitza osatzen duten baso espezieei buruzko datuak eguneratze aldera, basoen inbentarioko zuhaiztien osaera nagusiari buruzko informazioa atera da, eta mendi bakoitzean agertzen diren baso espezie nagusiak identifikatu.

5.- MENDIEN AZALERARI BURUZKO INFORMAZIOA

Jatorrizko katalogoan, azalera bat esleitu zitzaion bertan jasotako mendi bakoitzari, hektareatan adierazita, bai eta horien mugen deskribapena ere, baina ez zuen irudikapen kartografikorik.

1965. urtean, Arabako katastroa amaitutzat jo zen, eta erakunde publikoen titulartasuneko lursailak jaso ziren katastroko lurzatiei bilketan, OPMKn jasotako mendiak ere. Katalogatutako mendien irudikapen grafikoaren lehen hurbilketa da hori, eta, XXI. mendean, OPMKn jasotako mendien irudikapen grafikoa egiteko oinarria izan zen.

Hala, 2023an, AFaren Mendi Zerbitzuak Arabako OPM guztiei dagozkien datu kartografikoak egokitzea proposatu zuen, datu espazialen azpiegiturretan jasotzeko. Egokitzapen horren ondorioz, informazio kartografikoko fitxategi bakarra sortu zen (artxiboa edo SHP geruza), eta mugaketa eguneratu zen ebazpenezko xedapena duten mendien mugaketei buruzko informazioa eta katalogoko mendien irudikapen grafikoa eguneratzeko aukera ematen duen bestelako informazio geografikoa txertatuta. Gaur egun, Geoaraban eta Geoeuskadin agertzen den irudikapen grafikoa da, eta memoria honek jasotzen dituen mendien planoetan erakusten da.

Memoria honetan, informazio horren xehetasuna jasotzen duten tauletan erakutsi da mendi bakoitzari esleitu zitzaion azalera jatorrizko katalogoan. Esan gabe doa mendiei jatorrizko katalogoan esleitu zitzaion azalera ez zela beti lurren benetako hedadura zehatza izan.

Informazio geografikoko sistemen tresnek SHP geruza edo fitxategi batean irudikatutako erakuntzen geometriak kalkulatzeko ahalbidetzen dute, besteak beste, azalera. Horrela, egungo irudikapen kartografikotik abiatuta, mendien azaleraren balioa kalkulatu da, hau da, memoria honetan berrikusitako OPM bakoitzari dagokionez proposamen txostenean jaso den balioa.

6.- MENDIEN PLANOAK

Mendien kartografia erantsi da memorian, ondoko zerrendaren arabera:

1. KOKAPEN PLANO OROKORRA
2. 412. OPMaren PLANOA: LA LADERA
3. 413. OPMaren PLANOA: LA LADERA
4. 425. OPMaren PLANOA: SANTA MARINA
5. 414-1 OPMaren PLANOA: LA LADERA
6. 414-2 OPMaren PLANOA: LA LADERA
7. 418. OPMaren PLANOA: OPAICUA

7.- EGUNERATZEARI LOTURIKO AGIRIEN ERREFERENTZIAK

- Acta de repartición del comunero entre los Montes de Utilidad Pública nº 409 y 425 de Apricano y Zuazo de Cuartango.* (1947).
- Álava, D. F. (2002). *Acta de enumeración y reposición de la línea de mojonera entre el Monte de Utilidad Pública nº 413 (1ª fase) de Tortura con los Montes de Utilidad Pública nº 401 y 412 y jurisdicción con Katadiano y Sendadiano.* Tortura.
- Álava, D. F. (2002). *Acta de reposición de mojonera del Monte de Utilidad Pública Nº 412 (1ª fase) de Etxabarri-Kuartango con los Montes de Utilidad pública nº 413 de Tortura y 414-A de Urbina Eza y Etxabarri-Kuartango.* Etxabarri-Kuartango.
- Álava, D. F. (2002). *Acta de reposición de mojonera del Monte de Utilidad Pública nº 414-A de Urbina de Eza y Etxabari-Kuartango con el Monte de Utilidad Pública nº 412 de Etxabarri-Kuartango y el Monte de Utilidad Pública nº 414-B de Urbina Eza.* Urbina Eza y Etxabarri-Kuartango.
- Álava, D. F. (2002). *Acta de reposición de mojonera del Monte de Utilidad Pública nº 414-B (1ª Fase) de Urbina de Eza con el Monte de Utilidad Pública nº 414-A de Etxabarri-Kuartango y Urbina Eza y el Monte de Utilidad Pública nº 418 de Urbina Eza y Zuhatzu-Kuartango.* Urbina Eza y Etxabarri-Kuartango.
- Álava, D. F. (2002). *Acta de reposición de mojonera del Monte de Utilidad Pública nº 418 de Urbina Eza y Zuhatzu Kuartango con el Monte de Utilidad Pública nº 414-B de Urbina Eza y el Monte de Utilidad Pública nº 425 de Zuhatzu-Kuartango.* Urbina Eza y Zuhatzu Kuartango.
- Álava, D. F. (2002). *Acta de reposición y enumeración de mojonera del Monte de Utilidad Pública nº 425 de Zuhatzu-Kuartango con los Montes de Utilidad Pública nº 409 de Aprikano y nº 418 de Urbina Eza y Zuhatzu-Kuartango.* Zuhatzu-Kuartango.
- Decreto 2189/1962, de 5 de septiembre, por el que se aprueba la fusión de diversas Entidades Locales Menores pertenecientes al Municipio de Cuartango, en la provincia de Álava.* (1962). Municipio de Cuartango.
- Norma Foral 12/1998, de 6 de abril, reguladora de la desanexión del núcleo de Urbina de Eza del Concejo de Etxabarri-Kuartango y su constitución en Concejo independiente.* (1998).
- Zumárraga, J. d. (1877). *Protocolo notarial nº 13.731, escritura 819.* Archivo Histórico Provincial de Álava.
- Zumárraga, J. d. (1877). *Protocolo notarial nº 13.731, escritura 823.* Archivo Histórico Provincial de Álava.
- Zumárraga, J. d. (1877). *Protocolo notarial nº 13.731, escritura 826.* Archivo Histórico Provincial de Álava.